

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การรับรู้และปัญหาในการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของข้าราชการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากคำอธิบายลักษณะงานสำคัญ โครงสร้างองค์กร รายงานประจำปี คำรับรองการปฏิบัติราชการของบุคลากรสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษานำเข้าข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นและได้รับการตรวจแก้ไขจากคณะกรรมการนิพนธ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้าราชการ สท. ระดับ 3 – 8 จำนวน 254 คน (ที่มา : กองกลาง งานการเจ้าหน้าที่ ข้อมูล ณ วันที่ 26 พฤศจิกายน 2551) ซึ่งมีบทบาททั้งเป็นผู้บริหาร และเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงในการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการและสุดท้ายเป็นผู้ได้รับผลตอบแทนหรือการจัดสรรรางวัลตามกฎหมาย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 155 คน จากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ R.V. Krejcie, and D.W. Morgan (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2547, น. 131) เป็นการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประชากรเป้าหมายมีโอกาสได้รับเลือกอย่างเท่าเทียมกัน (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2547, น. 115) โดยทำแบบสอบถามไปทดสอบค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ทดสอบค่าความเชื่อมั่นแล้วไปแจกประชากรกลุ่มเป้าหมาย ระดับปฏิบัติการ ระดับชำนาญการ และ ระดับชำนาญการพิเศษ (ระดับ 3- 8 เดิม) ซึ่งมีอยู่จำนวน 254 คน โดยการสุ่มตัวอย่าง จากขนาดตัวอย่าง 155 คน ได้แบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 134 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.45 ดังแสดงในตาราง

สำนัก/กอง	ระดับตำแหน่ง / จำนวน											รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารระดับสูง	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	3	1.10
หน่วยขึ้นตรง ผู้บริหาร	0	0	0	0	2	0	3	4	0	0	0	9	3.31
กองกลาง	3	1	3	4	15	12	13	4	0	0	0	55	20.22
กองส่งเสริมและ พัฒนาเครือข่าย	2	0	3	0	6	13	7	6	0	0	0	37	13.60
สำนักส่งเสริม และพิทักษ์เด็ก	0	1	4	2	1	4	15	11	1	0	0	39	14.34
สำนักส่งเสริม และพิทักษ์ เยาวชน	1	0	1	2	5	9	19	13	1	0	0	51	18.75
สำนักส่งเสริม และพิทักษ์ ผู้ด้อยโอกาส	0	1	2	2	6	4	9	13	1	0	0	38	13.97
สำนักส่งเสริม และพิทักษ์ ผู้สูงอายุ	2	0	3	0	2	8	13	11	1	0	0	40	14.71
รวม	8	3	16	10	37	50	79	62	6	0	1	272	100

หมายเหตุ : จำนวนอัตรากำลังและเงินเดือนของข้าราชการที่มีผู้ครอง ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2551

จำนวน 272 คน กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการระดับ 3 - 8 รวมจำนวน 254 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใน 2 ลักษณะ คือ แบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close - ended Questionnaire) และแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่ทำงาน ตำแหน่ง ภารกิจที่ปฏิบัติ และอายุราชการ โดยให้เติมข้อความเกี่ยวกับอายุ ตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาในการทำงาน ตอบทุกข้อรวมจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้และปัญหาในการปฏิบัติงาน

1. การศึกษาระดับการรับรู้ ในขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ของข้าราชการ สท.

ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกเพียง 1 คำตอบจาก 2 ตัวเลือก ประเมินค่าการรับรู้เป็น 2 ระดับ คือ ใช่ – ไม่ใช่ ผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คำตอบที่ ใช่ = 1 คำตอบที่ไม่ใช่ = 0 เกณฑ์การให้คะแนนใช้มาตรวัดเป็นแบบวัดความรู้และแบบประเมินค่าความคิดเห็นต่อการรับรู้ใน 4 ด้าน จำนวนคำถามรวม 26 ข้อ ดังนี้

1.1 การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร

1.2 การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน

1.3 การวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน

1.4 การให้รางวัลตอบแทน

2. ปัญหาในการปฏิบัติงานในขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของข้าราชการ สท .

ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามที่ให้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ว่าระดับปัญหามากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างตรงกับระดับความคิดเห็น ต่อปัญหาในขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการสื่อสาร

2.2 ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

2.3 ปัญหาด้านสัมพันธภาพภายในองค์กร

2.4 ปัญหาด้านการให้รางวัลตอบแทน

ระดับปัญหาข้างต้นแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ ปัญหามากที่สุด ปัญหา มาก ปัญหาปานกลาง ปัญหาน้อย ปัญหาน้อยที่สุด ผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้มาตรวัดเป็นแบบประเมินค่าความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์ระดับปัญหา	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

โดยถือเกณฑ์การประเมินและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \quad (\text{แต่ช่วงชั้นห่างกันเท่ากับ 0.80}) \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์ประเมินค่าสำหรับระดับปัญหาในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ

1.00 – 1.80	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	ปัญหาน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	ปัญหาปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	ปัญหามาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดจากข้อเสนอแนะของประชากรกลุ่มเป้าหมายให้สามารถแสดงความรู้สึกโดยอิสระ ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์การประเมินโดยพรรณาเชิงคุณภาพตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ จะวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ภาพรวมโดยจำแนกหมวดหมู่ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาเพื่อยกระดับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ สท. ต่อไป

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา (Pre-test) ณ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) ได้ปฏิบัติดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณา เนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา และขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุง แก้ไข คัดเลือกเฉพาะคำถามส่วนที่มีความเที่ยงในการเก็บข้อมูล

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) หลังการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 ราย ในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน

ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ เพื่อนำผลการทดสอบไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Reliability Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) ปรากฏผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้จากการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8500 เมื่อนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เรียบร้อยแล้ว จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา (Post - test)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้วแจกไปยังกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย คือข้าราชการของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) จำนวน 155 ชุด และได้รับคืนกลับมาทั้งหมด จำนวน 134 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.45 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้อามาโดยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ (Completeness) ความสอดคล้อง (Relevancy) ของคำตอบทุกฉบับ และนำข้อมูลที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistic Package for the Social Sciences) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการศึกษา

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ในขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ของข้าราชการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

จากเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อคำถาม ใช้ 1 คะแนน, ไม่ใช่ 0 คะแนน จาก การรับรู้ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ขององค์การ 2) ด้านการกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงาน 3) ด้านการวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน 4) ด้านการให้รางวัลตอบแทน

วิเคราะห์โดย หาค่า Mean ในภาพรวม แบ่งกลุ่มคะแนนโดยกำหนดคะแนนที่ต่ำกว่าค่า Mean มีการรับรู้ระดับต่ำ ส่วนคะแนนที่สูงกว่าค่า Mean มีการรับรู้ระดับสูง

3) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัญหาในขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ของข้าราชการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน 3) ด้านสัมพันธภาพภายในองค์กร 4) ด้านการให้รางวัลตอบแทน

จากเกณฑ์ระดับปัญหา	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

โดยถือเกณฑ์การประเมินและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าพิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \quad (\text{แต่ละช่วงชั้นห่างกันเท่ากับ } 0.80) \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์ประเมินค่าสำหรับระดับปัญหาในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ

1.00 – 1.80	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	ปัญหาน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	ปัญหาปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	ปัญหามาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด

วิเคราะห์โดยคำนวณ หาค่ามัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

4) ข้อเสนอแนะโดยอิสระของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการประมวลข้อเสนอแนะโดยสรุปแต่ละด้านนำเสนอในภาพรวม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

1) ความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนบุคคลกับระดับการรับรู้ในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi - Square)

2) ความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนบุคคลกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t - test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ของตัวแปรซึ่งมี 2 กลุ่ม และทดสอบค่า F - test ซึ่งมีข้อมูลมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การหาค่าความสัมพันธ์ของการศึกษาครั้งนี้ ใช้ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ของตัวแปร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. การแจกแจงความถี่ (Frequency)
3. ค่ามัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)
5. ค่าไคสแควร์ (Chi - Square) ใช้ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
6. ค่า t - test และค่า F - test (One - Way Anova) การหาค่าความสัมพันธ์ของการศึกษาครั้งนี้ ใช้ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษา “การรับรู้และปัญหาในขั้นตอนการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของข้าราชการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.)” ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาโดยมุ่งสาระสำคัญจากแบบสอบถามและสรุปผลการศึกษาในรูปการพรรณนา อภิปราย และใช้ตารางประกอบการบรรยายและวิเคราะห์ค่าทางสถิติ